

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir
sporto ministro

2023 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-615

MOKINIŲ ĮVAIROVEI ATVIRŲ GRUPIŲ, KLASIŲ SUDARYMO IR UGDYMO ORGANIZAVIMO JOSE TVARKOS IR FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių įvairovei atvirų grupių, klasių sudarymo ir ugdymo organizavimo jose tvarkos ir finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato mokinių įvairovei atvirų grupių ir klasių (toliau – Atviroji klasė) sudarymo tikslą, joms būdingus požymius ir veiklos principus, ugdymo organizavimo modelius, bendrojo ugdymo programas įgyvendinančios mokyklos (toliau – mokykla), jos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) (toliau – Savininkas), mokyklos Vaiko gerovės komisijos, ugdymo procese dalyvaujančių mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, mokytojų padėjėjų išipareigojimus, savivaldybių pateiktiems Projektų įgyvendinimo planams steigti Atvirąsias klases pagal 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukųjį švietimą“ aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-241 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukųjį švietimą“ aprašo patvirtinimo“, III skyriaus Plėtros programos pažangos priemonės veiklų suvestinės 6 veikla (toliau – Pažangos priemonės veikla), projektų atrankos, finansavimo sąlygas ir projektų įgyvendinimo reikalavimus.

2. Pažangos priemonės veiklą įgyvendinantys projektai (toliau – Projektai) prisidės prie Pažangos priemonės siekiamo rezultato – 100 Atvirųjų klasių įdiegti įtraukiojo ugdymo organizavimo modelius.

3. Projektai bus finansuojami 2023–2025 m. iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – Ministerija) numatytų asignavimų, skirtų Pažangos priemonės veiklai: 2023 m. skiriant iki 728 000,00 Eur (septynių šimtų dvidešimt aštuonių tūkstančių eurų, 00 ct), 2024 m. ir 2025 m. skiriant iki 2 184 000,00 Eur (dviejų milijonų vieno šimto aštuoniasdešimt keturių tūkstančių eurų, 00 ct) kasmet. Šiame punkte nurodytos Projektams 2024 m. ir 2025 m. planuojamos skirti lėšų sumos gali keistis, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Ministerijai Pažangos priemonės veiklai numatytus valstybės biudžeto asignavimus.

4. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS

ATVIROSIOS KLASĖS TIKSLAS, POŽYMAI IR VEIKLOS PRINCIPAI

5. Atvirosios klasės tikslas – sudaryti sąlygas įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių įtraukčiai į mokyklą, jose užtikrinti visiems vaikams ir mokiniams (toliau – mokinys) galias ir gebėjimus atitinkantį ugdymą, esant poreikiui jį pritaikyti asmens ugdymosi poreikiams, teikti mokymosi ir švietimo pagalbą vadovaujantis šiuo Aprašu, Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Tinklo kūrimo taisyklės), Bendrosiomis ugdymo programomis ir Bendraisiais ugdymo planais.

6. Atvirajai klasei būdingi šie požymiai:

6.1. tai yra bendrosios paskirties klasė, kurioje ugdomi 1–3 didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turintys mokiniai;

6.2. bendras klasėje besimokančių mokinių skaičius yra ne mažesnis kaip Tinklo kūrimo taisyklių 1 priede nurodytas didžiausias mokinių skaičius klasėje (jungtinėje klasėje), sumažintas klasėje ugdomų didelių ar labai didelių SUP turinčių mokinių skaičiumi (pvz., pradinėje klasėje didžiausias leistinas mokinių skaičius yra 24 mokiniai; jei klasėje faktiškai mokysis 3 didelių ir labai didelių SUP turintys mokiniai, tai bendras klasės mokinių skaičius turėtų būti ne mažesnis kaip 21 mokinys);

6.3. bendras nedidelius, vidutinius, didelius ir labai didelius SUP turinčių mokinių skaičius klasėje neviršija 1/5 klasės bendro mokinių skaičiaus;

6.4. klasėje ugdymo procesą vykdo daugiau kaip vienas mokytojas. Antrasis mokytojas yra mokytojas arba specialusis pedagogas (toliau – Antrasis mokytojas);

6.5. klasei visam ugdymo laikui yra skiriamas mokytojo padėjėjas;

6.6. klasės mokiniams, esant poreikiui arba rekomenduojant pedagoginei psichologinei tarnybai (toliau – PPT), pagalbą teikia ir kiti mokyklos švietimo pagalbos specialistai;

6.7. tinkamos ugdymo(si) sąlygos yra kuriamos visiems klasės mokiniams, nepriklausomai nuo to, ar mokinys turi SUP.

7. Atvirųjų klasių veikla grindžiama šiais principais:

7.1. universalus dizainas – Atvirosios klasės ugdymo aplinka ir ugdymo organizavimas, ugdymo procese naudojamos mokymo priemonės sudaro sąlygas visų mokinių įtraukčiai į bendrą ugdymo procesą, šalinami mokymosi barjerai ir didinamas ugdymo veiksmingumas, teikiant mokymosi ir švietimo pagalbą, pritaikant ugdymą ir jo aplinkas asmens ugdymosi poreikiams;

7.2. bendradarbiavimo – Savininkas, mokyklos vadovas, pedagogai, pagalbos mokiniui specialistai, mokytojo padėjėjai, tėvai (globėjai, rūpintojai) (toliau – tėvai) ir kiti ugdyme dalyvaujantys asmenys bei suinteresuoti socialiniai partneriai bendradarbiauja, didindami ugdymo veiksmingumą, atpažindami ugdymo barjerus ir juos šalindami, sudarydami sąlygas visų Atvirojoje klasėje besimokančių mokinių įtraukčiai į ugdymo procesą, pasiskirstydami vaidmenimis, atsakomybėmis ir siekdami bendrų tikslų;

7.3. dinamiškumo – Atvirosiose klasėse nuolat reflektuojama ir įsivertinama visų mokinių, mokytojų ir kitų ugdymo dalyvių patiriama sėkmė, ja remiantis nedelsiant priimami būtini sprendimai naujiems iššūkiams įveikti, užtikrinamas gerosios praktikos ir naujovių diegimas, siekiant įtraukties ugdymo procese;

7.4. veiklos tvarumo ir integralumo – Atvirosiose klasėse plėtojamos visų mokinių galios ir gebėjimai, į ugdymo procesą integruojama reikiama mokymosi ir (ar) švietimo pagalba, siekiant jų dėmesio ir dėtingumo keičiamasi informacija su mokiniais ir jų tėvais, mokyklos bendruomene, kitais švietimo teikėjais, diegiamos vertybės ir nuostatos, būtinos mokinių įvairovės vertei parodyti, tolerancijai ir empatijai ugdyti ir įtraukčiai užtikrinti.

8. Atvirojoje klasėje būtina:

8.1. atlikti nuolatinę mokinių ugdymosi poreikių ir mokymosi pasiekimų analizę;

8.2. valdyti mokinių srautus;

8.3. tikslingai nukreipti reikalingus finansinius, materialiuosius ir žmogiškuosius išteklius;

8.4. pritaikyti ugdymo aplinkas;

8.5. steigti papildomas reikiamų kompetencijų ir kvalifikacijų mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų, mokytojų padėjėjų pareigybes;

8.6. atsižvelgiant į visų mokinių ugdymosi poreikius, pasirinkti Atvirosios klasės ugdymo organizavimo modelį.

III SKYRIUS

UGDYMO ORGANIZAVIMO ATVIROSIOSE KLASĖSE MODELIAI

9. Atvirosiose klasėse ugdymas organizuojamas pagal vieną iš šių modelių:

9.1. Visiškos įtraukties modelis: ugdymas ir švietimo pagalba įgyvendinami tik bendrojoje klasėje pagal bendrojo ugdymo ar pritaikomas bei individualizuojamas bendrojo ugdymo programas, kuriose kartu su mokytoju ugdymą įgyvendina Antrasis mokytojas, o visą ugdymo laiką pagalbą teikia mokytojo padėjėjas. Visa pagalba siejama su pastoliavimu, siekiant užtikrinti mokinių įtrauktį į bendrą ugdymo procesą. Mokiniais pagal galias ir gebėjimus keliami asmeniniai mokymosi tikslai turi derėti su klasės mokymosi tikslais. Įgyvendinant šį modelį Atvirajai klasei skiriama papildoma mokytojo padėjėjo pareigybė ir pusė Antrojo mokytojo pareigybės;

9.2. Mobilios įtraukties modelis: ugdymas ir švietimo pagalba įgyvendinami bendrojoje klasėje pagal bendrojo ugdymo ar pritaikomas bei individualizuojamas bendrojo ugdymo programas, Antrojo mokytojo pagalba siejama su pastoliavimu, tai padeda derinti asmeninius mokymosi tikslus su klasės mokymosi tikslais. Jei yra poreikis, iš šios klasės sudaromos laikinosios grupės ar mokinių pogrupiai ugdymosi poreikiams atliepti, mokymosi sunkumams įveikti arba ypatingiems gebėjimams ugdyti. Pagal savo kompetencijas ir bendradarbiaudami tarpusavyje, ugdymą teikia Antrasis mokytojas ir mokytojo padėjėjas. Ugdoma klasėje ar kitoje aplinkoje, kurią mokinys pasirenka, ar jam aplinka parenkama, vadovaujantis PPT rekomendacijomis. Įgyvendinant šį modelį Atvirajai klasei skiriama papildoma mokytojo padėjėjo ir Antrojo mokytojo pareigybės;

9.3. Srauto įtraukties modelis: gretimų klasių ar vieną ugdymo programą įgyvendinančių klasių mokiniai mokosi viename mokinių sraute, kuriame ugdymas organizuojamas įvairios paskirties klasėse, grupėse. Veiklos įgyvendinamos mokinius grupuojant pagal individualaus ugdymo plano tikslus, mokymosi dalykus, kompetencijas, mokymosi pasiekimus, ugdymosi poreikius, mokymosi tikslus ir pan. Mokymą organizuoja mokinių sraute dirbantys mokytojai, Antrieji mokytojai ir mokytojo padėjėjai. Visų srauto klasių, grupių ar pogrupių mokymosi tvarkaraščiai sudaromi srauto klasėms keliamiems mokymosi tikslams siekti. Tvarkaraščiai gali skirtis priklausomai nuo to, kokių dalykų mokomasi, kokių etapų, ar kokių konkrečių laikų mokamasi, todėl pastovus mokinių skaičius būna tik sraute, o klasėse, grupėse, pogrupiuose, mokiniai gali būti

perskirstomi trimestrai, pusmečiui ar kitam mokymosi laikui individualiems mokymosi tikslams siekti, susitarant dėl sąlygų ir nustatant reikalavimus, kada mokinys galės arba turės keisti srauto klasę, grupę ar pogrupį. Antrasis mokytojas, mokytojo padėjėjas gali ugdyti ar konsultuoti srauto Atvirosiose klasėse arba dirbti su mokinių grupe, pogrupiu specialiai įrengtame kabinete, specialios paskirties mokyklose, centruose. Įgyvendinant šį modelį Atvirajai klasei skiriamas papildomas mokytojo padėjėjas, srautui, priklausomai nuo jo dydžio, skiriama Antrojo mokytojo pareigybė, skaičiuojant, kad srautą sudaro ne mažiau nei 48 mokiniai.

IV SKYRIUS

ATVIROSIOS KLASĖS UGDYMO PROCESSE DALYVAUJANČIŲ MOKYTOJŲ, PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ IR MOKYTOJO PADĖJĖJO ĮSIPAREIGOJIMAI

10. Mokytojas, ugdydamas pagal vieną iš mokyklos pasirinktų ugdymo organizavimo Atvirojoje klasėje modelių:

10.1. kartu su Antruoju mokytoju ir pagalbos mokiniui specialistais planuoja ugdymo procesą klasėje, grupėje, parenka ir numato grupei (klasei) tinkamas ugdomasias veiklas ir jų vertinimą, numato ugdymo diferencijavimo būdus ir formas;

10.2. kartu su Antruoju mokytoju ir mokytojo padėjėju formuluoja pamokos (veiklos) uždavinius, pasiskirsto atsakomybėmis pamokoje (veikloje), vadovauja mokinių ugdomajai veiklai, diferencijuoja ugdymą, vertina mokinių pasiekimus ir pažangą;

10.3. tariausi su kitais grupę (klasę) mokančiais mokytojais ir pagalbos mokiniui specialistais dėl ugdymo programos įgyvendinimo, reikiamos mokymosi pagalbos, priemonių parinkimo, rengimo ir taikymo mokinių mokymosi pasiekimams gerinti ir įtraukčiai ugdymo procese užtikrinti.

11. Antrasis mokytojas, atsižvelgdamas į pasirinktą Atvirosios klasės modelį iš Aprašo 9 punkto ir konkrečius mokinių poreikius:

11.1. dalyvauja ugdymo procese, atlikdamas mokytojo funkcijas, padeda įgyvendinti ugdomasias veiklas pagal sutartas atsakomybes;

11.2. vykdo kitas su mokytoju numatytas veiklas, padedančias mokiniui pasiekti išskeltus mokymosi tikslus;

11.3. ugdo ir teikia mokymosi pagalbą klasėje arba dirba su mokinių grupe, pogrupiu kitoje erdvėje ar specialiai įrengtame kabinete, prisiimdamas atsakomybę už savo veiklą ir mokinių saugumą.

12. Mokytojo padėjėjas, skirtas Atvirajai klasei:

12.1. prieš darbą klasėje supažindinamas su Atvirosios klasės ypatumais, mokinių, turinčių SUP, reikmėmis, instruktuojamas dėl savo atsakomybės ir taikytinų veiksmų, kurie nedarytų arba darytų mažiausią poveikį klasėje vykstančiam ugdymo procesui, padėtų mokiniui įsitraukti į jį ir jame dalyvauti;

12.2. dalyvauja rengiant mokinio, turinčio SUP, individualų ugdymo planą, jis rengiamas vadovaujantis mokyklos ugdymo planu;

12.3. informuoja mokytoją ir pagalbos mokiniui specialistą apie savo teikiamą pagalbą ir aptaria jos veiksmingumą;

12.4. teikia mokytojo nustatytą mokymosi pagalbą mokiniui, kuris dalyvauja ugdymo procese, arba mokinių grupei, pogrupiui kitoje erdvėje ar specialiai įrengtame kabinete, prisiimdamas atsakomybę už jam pavestą veiklos organizavimą ir mokinių saugumą;

- 12.5. dalyvauja reikalinguose kompetencijos tobulinimo renginiuose;
- 12.6. esant nepageidaujamos situacijos dėl mokinių netinkamo elgesio apraiškų, veikia tiksliai pagal išankstinius susitarimus, jei yra poreikis, teikia rekomendacijas dėl instrukcijų atnaujinimo ir (ar) keitimo;
- 12.7. neatlieka tų funkcijų, kurias vykdo mokytojo padėjėjas, skirtas mokiniui pagal PPT rekomendaciją, ir kurios nustatytos Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

V SKYRIUS

SAVININKO, MOKYKLOS IR TĖVŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

13. Savininkas:
- 13.1. priima sprendimus dėl Antrojo mokytojo ir mokytojo padėjėjo papildomų pareigybų steigimo mokykloje;
- 13.2. užtikrina, kad kartu su mokytoju ugdymą ir mokymosi pagalbą teiks Antrasis mokytojas ir mokytojo padėjėjas pagal mokyklos pasirinktą Atvirosios klasės ugdymo įgyvendinimo modelį, nustatytą šio Aprašo 9 punkte;
- 13.3. užtikrina, kad sudarant Atvirąją klasę vienas mokinyss, dėl įgytų ar įgimtų sutrikimų turintis didelių arba labai didelių SUP, klasėje būtų prilyginamas dviem tos klasės mokiniams (atitinkamai mažinant didžiausią nustatytą mokinių skaičių klasėje);
- 13.4. koordinuoja ugdymui ir švietimo pagalbai skirtus išteklius, kad mokinyss pagal ugdymosi poreikius gautų pagalbą, kuri priklauso gauti Atvirosios klasėje, ir tą, kuri numatyta PPT rekomendacijose;
- 13.5. stebi, kad mokykla, įgyvendindama Atvirosios klasės modelį, sudarytų sąlygas, būtinas mokinių, turinčių SUP, įtraukčiai į bendrą ugdymo procesą;
- 13.6. sudaro sąlygas gauti reikiamą ugdymą ir švietimo pagalbą, pirkti paslaugas ar jas teikti mobiliai, kad mokiniui būtų sudarytos sąlygos keisti ugdymo vietą ar ugdymą organizuoti kelioms švietimo įstaigoms kartu. Tokiais atvejais koordinuoja jų susitarimus, užtikrinančius mokinių maitinimą, pavėžėjimą, kaip nustato Švietimo įstatymas ir kiti teisės aktai, priima reikiamus sprendimus, kurie leistų įstaigoms tarpusavyje atsiskaityti už paslaugas, jas visa apimtimi organizuoti tokiai trukmei, kuriai mokinyss gaus mokymosi ir (ar) švietimo pagalbą;
- 13.7. teikia rekomendacijas švietimo įstaigoms dėl mokymosi ir (ar) švietimo pagalbos teikimo sutarčių sudarymo tarp kelių šalių ir kelių skirtingų institucijų, užtikrina nuolatinį jų konsultavimą dėl įtraukties plėtros;
- 13.8. sudaro sąlygas ir skiria reikalingus finansinius išteklius, kad švietimo įstaigos fizinė aplinka būtų pritaikyta asmenims su negalia.
14. Mokyklos vadovas, įgyvendindamas pasirinktą Atvirosios klasės modelį:
- 14.1. sudaro sąlygas mokytojams iš anksto susipažinti su būsimų mokinių įvairove, jų poreikiais, įgyti reikiamas kompetencijas;
- 14.2. stebi ir analizuoja Atvirųjų klasių veiklą, drauge su mokyklos Vaiko gerovės komisija ir tėvais padeda mokytojams sukurti reikiamas ugdymo aplinkas, pasirinkti mokymo priemones;

14.3. suderina mokymosi tvarkaraščius su individualaus ugdymo planais, numato mokymosi ir švietimo pagalbos teikėjus, bendradarbiauja su tėvais;

14.4. sutelkia mokyklos bendruomenę susitarimams dėl vertybių, kiekvieno bendruomenės nario įsipareigojimų jų laikytis, kurti įtraukčiai palankią atmosferą, kultūrą ir pagarbą kiekvieno asmens unikalumui, tolerancijai skirtybėms ir tai fiksuoja švietimo įstaigos dokumentuose, numato konkrečius veiksmus, kurie padės realizuoti šiuos susitarimus;

14.5. siekia ugdymo įstaigoje turėti visus reikiamus pagalbos mokiniui specialistus, laiku apie jų poreikį informuoja savininką, jei reikia, patikslina darbuotojų funkcijas, steigia naujas pareigybės ar perka paslaugas, atsižvelgdamas į Atvirosios klasės mokinių ugdymosi poreikius;

14.6. kartu su mokyklos Vaiko gerovės komisija aptaria sprendimus, kurie reikalingi įgyvendinti pasirinktos Atvirosios klasės modelį;

14.7. mokytojams, dirbantiems Atvirojoje klasėje, sudaro sąlygas bendradarbiauti, planuoja metodinę ir konsultacinę pagalbą;

14.8. su atitinkamais įstaigos darbuotojais aptaria ugdymo organizavimo būdus, tvarkaraščius, individualaus ugdymo planus, paskiria asmenį, atsakingą už jų įgyvendinimą;

14.9. su mokinių, kurie ugdysis Atvirojoje klasėje, tėvais suderina lūkesčius, nusimato konkrečias mokyklos ir tėvų pareigas ir teises, siekdamas atliepti mokinių ugdymo reikmes;

14.10. pristato ir paaiškina sprendimus, reikalingus pasirinktam Atvirosios klasės modeliui įgyvendinti, keliamus tikslus mokyklos bendruomenei, parengia ją būsimų mokinių įvairovei ir užtikrina supažindinimą su galimomis kilti situacijomis, tinkama reakcija į jas;

14.11. sudaro sąlygas iki mokslo metų pradžios ar iškilus poreikiui mokytojams ir pagalbos mokiniui specialistams gauti konsultacijas regioniniuose specialiojo ugdymo centruose ar kitose įstaigose, stažuotis kitose mokyklose, kurios turi patirtį ugdyti panašių ugdymosi poreikių turinčius mokinius, dalyvauti kompetencijų tobulinimo renginiuose;

14.12. siekdamas pritaikyti aplinkas ir mokymo priemones mokinių ugdymosi poreikiams atliepti, jas įsigyja, nuomoja, keičiasi su kitomis įstaigomis arba perka panašias paslaugas iš kitų švietimo įstaigų, jei yra poreikis, kreipiasi į PPT, regioninius specialiojo ugdymo centrus, Lietuvos įtraukties švietime centrą ir kitas nacionalines institucijas, teikiančias pagalbą mokyklai ir (ar) mokiniui.

15. Mokyklos Vaiko gerovės komisija:

15.1. supažindina mokytojus su mokinių ugdymosi poreikių įvairove prieš mokslo metų ar ugdymo pradžią, padeda mokytojui pažinti mokinio ugdymosi reikmes, konsultuoja dėl mokymo priemonių, techninių pagalbos priemonių, skirtų ugdymui, ugdymo aplinkų pritaikymo ir pan.;

15.2. teikia rekomendacijas dėl individualaus ugdymo plano (toliau – IUP) rengimo mokiniui ir jo įgyvendinimui koordinuoti, rekomenduoja mokyklos vadovui paskirti koordinuojantį asmenį, kuris kartu su mokinį mokysiančiais mokytojais ir švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, vaiku, jo tėvais formuluotų SUP turinčio mokinio individualios pažangos tikslus ir numatytų priemones bei būdus jiems pasiekti, rekomenduotų ugdymo organizavimo būdus;

15.3. kartu su mokytojais bei pagalbos mokytojui specialistais numato bendradarbiavimo ir asmeninės mokinio pažangos stebėjimo formas ir dažnį, atsižvelgusi į mokinių poreikius, situacijas ugdymo procese (bet ne rečiau nei 2–3 kartus per mokslo metus), suplanuoja jų įgyvendinimo, stebėsenos ir aptarimo formas bei etapus;

15.4. apibūdina individualaus ugdymo planus, numato galimas pagalbos mokytojui priemones ir konsultavimo galimybes;

15.5. padeda mokyklos specialistams pedagogams ir (ar) psichologams, kitiems pagalbos mokiniui specialistams paruošti mokytojo padėjėjus, pristato jiems mokinio ugdymosi poreikius ir rekomenduoja elgesio scenarijus, pagalbos teikimo pamokoje principus, kurie sudarytų sąlygas mokiniui dalyvauti ugdymo procese.

16. Tėvai dalyvauja įgyvendinant Atvirųjų klasių modelius. Tėvų vaidmuo numatomas susitarant su jais dėl bendradarbiavimo ir dalyvavimo priimančiam sprendimus, susijusius su mokiniu, teikiant specialistų rekomendacijas ir siekiant dermės su mokyklos vykdomu ugdymu bei mokiniui keliamais mokymosi tikslais.

VI SKYRIUS

PROJEKTŲ ATRANKA, FINANSAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

PROJEKTŲ TINKAMOS FINANSUOTI VEIKLOS, IŠLAIDOS IR PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

17. Projektų atrankos būdas – konkursas.

18. Finansuojamų Projektų tikslas – bendrosios paskirties mokyklose išbandyti Atvirosiose klasėse ugdymo organizavimo modelius, numatytus Aprašo 9 punkte.

19. Tinkama finansuoti veikla – sukurti ir įdiegti įtraukiojo ugdymo organizavimo modelius, sudarant sąlygas didelių ar labai didelių SUP turintiems mokiniams ugdytis bendrosios paskirties mokyklose.

20. Galimi pareiškėjai – Lietuvos savivaldybės (toliau – Pareiškėjai), kurios turi atitikti šiuos reikalavimus:

20.1. įsipareigoja įgyvendinti pasirinktus Aprašo 9 punkte numatytus modelius savo mokyklų bendrosiose klasėse, kurios atitiks Aprašo 6 punkte nustatytus požymius;

20.2. įsipareigoja Atvirosiose klasėse ugdymo organizavimo modeliams įgyvendinti steigti papildomas Antrojo mokytojo ir mokytojo padėjėjo pareigybes Aprašo 11 ir 12 punktuose nustatytoms funkcijoms vykdyti, išlaikydamas jau turimas pareigybes ir nekeisdamas jų sutartų darbo sąlygų ir nustatytų funkcijų;

20.3. įsipareigoja sudaryti sąlygas mokslininkams Projektą vykdančiose mokyklose rinkti informaciją ir, bendradarbiaudamas su jais, teikti siūlymus ugdymo organizavimo Atvirosiose klasėse modeliams tobulinti;

21. Projekto partneriai – savivaldybių mokyklos.

22. Projekto tikslinė grupė yra mokiniai, turintys didelių ir labai didelių SUP, mokytojai ir mokytojų padėjėjai.

23. Tinkamos finansuoti Projekto veiklų išlaidos:

23.1. darbo užmokestis mokytojo padėjėjams ir Antriesiems mokytojams už darbą Atvirojoje klasėje, mokamas pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymą, privalomos su darbo santykiais susijusios valstybinio socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokos, įmokos į Garantinį fondą, išmokos ir kompensacijos šiems darbuotojams (išskyrus nurodytas Aprašo 24 punkte);

23.2. netiesioginės Projekto išlaidos – Projekto administravimo išlaidos, kurios sudaro iki 1,5 proc. nuo Projektui įgyvendinti skirtos finansavimo sumos: už Projekto sutarčių stebėseną, Projekto veikloms įgyvendinti skirtų lėšų finansinės apskaitos tvarkymą, taip pat Projekto

administruojančių darbuotojų darbo užmokestis už laiką, dirbtą administruojant Projektą, mokamas pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymą, privalomos su darbo santykiais susijusios valstybinio socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokos, įmokos į Garantinį fondą, išmokos ir kompensacijos šiems darbuotojams (išskyrus nurodytas Aprašo 24 punkte).

24. Netinkamos finansuoti išlaidos yra:

24.1. išėtinės išmokos (išskyrus atvejus, kai terminuota darbo sutartis su Projekto veiklas vykdančiu darbuotoju pasibaigia suėjus terminui arba neterminuota darbo sutartis su ilgiau nei 2 (dvejus) metus Projekto administravimo veiklas vykdančiu darbuotoju nutraukiama dėl to, kad darbuotojo atliekamos darbo funkcijos nebereikia Projektui administruoti, jei tokiam darbuotojui, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, turi būti išmokama išėtinė išmoka);

24.2. įmokos į pensijų ir kitus fondus (išskyrus privalomasias valstybinio socialinio draudimo įmokas).

25. Informaciją apie skelbiamą Projektų atranką ir kvietimą Pareiškėjams teikti Projektų įgyvendinimo planus (toliau – Kvietimas) rengia Ministerija. Kvietimas skelbiamas Ministerijos interneto svetainėje <https://smsm.lrv.lt> ir Lietuvos įtraukties švietimo centro (toliau – Centras) svetainėje <https://lisc.lt>.

26. Pareiškėjas, kuris nori dalyvauti Projektų atrankos konkurse (toliau – Konkursas), turi parengti Švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukų švietimą“ veiklos „Sukurti ir įdiegti įtraukaus ugdymo organizavimo modelius, sudarant sąlygas didelių ir labai didelių SUP turintiems mokiniams, ugdytis bendrosios paskirties mokyklose“ Projekto įgyvendinimo planą (toliau – PĮP) pagal PĮP formą (Aprašo 1 priedas).

27. Vienas Pareiškėjas gali pateikti tik vieną PĮP ne daugiau kaip 20 Atvirųjų klasių sudarymui. PĮP teikia Centrai.

28. Ministerija parengtame Kvietime nurodo:

28.1. Projektų teikimo Konkursui sąlygas ir tvarką;

28.2. PĮP reikalavimus ir PĮP formą (Aprašo 1 priedas);

28.3. PĮP pateikimo terminą. Konkursui PĮP gali būti teikiami nuo kvietime nurodytos dienos, bet ne vėliau kaip iki 2023 m. gegužės 31 d.;

28.4. PĮP teikimo elektroninį Centro adresą.

29. PĮP turi atitikti bendruosius ir specialiuosius Projektų atrankos kriterijus:

29.1. bendrieji Projektų atrankos kriterijai:

29.1.1. Projektu prisidedama prie nacionalinėje Plėtros programoje nurodytų 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ (toliau – NPP), pažangos uždavinių ir konkrečios pažangos priemonės siekiamų rezultatų įgyvendinimo;

29.1.2. Projektas neturi neigiamo poveikio NPP horizontaliesiems principams;

29.1.3. Projektas dera su ES konkurencijos politikos nuostatomis;

29.1.4. Projektu siekiama aiškių, realių ir pamatuojamų rezultatų;

29.1.5. užtikrintas efektyvus Projektui įgyvendinti reikalingų lėšų panaudojimas;

29.1.6. Projekto vykdytojas organizaciniu ir finansiniu požiūriu yra pajėgus tinkamai ir laiku įgyvendinti Projektą ir užtikrinti Projekto rezultatų tęstinumą.

29.2. Specialieji Projektų atrankos kriterijai:

29.2.1. Projekto įgyvendinimo metu bus sudaromos Atvirosios klasės;

29.2.2. Projekto įgyvendinimo metu bus steigiamos reikiamos pareigybės ir įdarbinami reikiamos kvalifikacijos ir kompetencijos darbuotojai;

29.2.3. sudaromos klasės atitinka Aprašo 6 punkte nurodytus požymius;

29.2.4. Projekte dalyvaujančiose mokyklose turi būti sukomplektuota pagalbos mokiniui specialistų komanda, į kurią įeina specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas, logopedas;

29.2.5. Atvirosios klasės ugdymo procese dalyvaujančių mokytojų, Antrojo mokytojo, mokytojo padėjėjų atsakomybės ir įsipareigojimai atitinka Aprašo 10, 11 ir 12 punktus;

29.2.6. sudaromų klasių skaičiaus, kuriose įgyvendinami modeliai pagal Aprašo 9 punktą, ir jose steigiamų pareigybių (Antrojo mokytojo ir mokytojo padėjėjo) skaičius atitinka pasirinktą modelį, nustatytą Aprašo 9 punkte.

30. Balams pasiskirsčius po lygiai, prioritetą suteikiamas PĮP, kuriuose:

30.1. numatytas veiklų tęstinumas pasibaigus Projektui;

30.2. pasirinkta išbandyti visus tris modelius, numatytus Aprašo 9 punkte;

30.3. modeliai, numatyti Aprašo 9 punkte, bus išbandyti mokyklose, įgyvendinančiose skirtingas ugdymo programas.

ANTRASIS SKIRSNIS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO PLANŲ VERTINIMAS

31. PĮP vertinimą vykdo Centras, kuris, gavęs Pareiškėjo PĮP, iki Kvietime teikti PĮP nurodyto termino pabaigos, pasirašytą kvalifikuotu elektroniniu parašu arba pasirašytą ir nuskenuotą *pdf* formatu ir pateiktą nurodytu elektroninio pašto adresu, užregistruoja, suteikia numerį ir informuoja Pareiškėją apie užregistruotą PĮP, registracijos datą ir suteiktą registracijos numerį.

32. PĮP vertinimas atliekamas šiais etapais:

32.1. tinkamumo finansuoti vertinimas, kurio metu įvertinama PĮP atitiktis Apraše nustatytiems tinkamumo finansuoti reikalavimams;

32.2. naudos ir kokybės vertinimas, siekiant įvertinti PĮP atitiktį bendriesiems ir specialiesiems atrankos kriterijams ir prioritetiniams vertinimo kriterijams (jeigu balai pasiskirsto po lygiai).

33. PĮP vertinimo metu atrenkama 100 Atvirųjų klasių.

34. PĮP vertinti Centro direktorius įsakymu sudaro 7 narių komisiją ir tvirtina jos darbo reglamentą (toliau – Komisija). Komisija sudaroma iš 1 Centro darbuotojo, 3 Ministerijos deleguotų atstovų, 2 nevyriausybinų organizacijų ir 1 Lietuvos savivaldybių asociacijos deleguoto atstovo (toliau – Komisijos nariai). Centro direktorius įsakymu skiria Komisijos sekretorių, kuris nėra Komisijos narys.

35. Pirmojo posėdžio metu balsų dauguma iš Komisijos narių išrenkamas Komisijos pirmininkas. Komisijos nariai turi pasirašyti Centro direktoriaus nustatytos formos Komisijos nario konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją.

36. Centras skiria atsakingą asmenį Komisijos darbui užtikrinti, ją techniškai aptarnauti, Pareiškėjams konsultuoti.

37. Komisija įvertina PĮP atitiktį bendriesiems ir specialiesiems Projektų atrankos kriterijams, nustatytiems Aprašo 29 punkte, ir užpildo PĮP vertinimo ataskaitą pagal Projekto atrankos

kriterijų sąrašo ir jų vertinimo ataskaitos formą (Aprašo 2 priedas) ne vėliau kaip iki 2023 m. birželio 16 d. (imtinai).

38. Projektų tinkamumo finansuoti vertinimo etapo metu Komisija vertina PĮP atitiktį Aprašo 19–24 punktuose nustatytiems reikalavimams (Aprašo 3 priedas).

39. Komisija, atsižvelgdama į PĮP vertinimo ataskaitas, sudaro siūlomų finansuoti PĮP sąrašą, kurį pasirašo Komisijos pirmininkas, Komisijos nariai ir Komisijos sekretorius, ir teikia protokoliniį sprendimą Centro direktoriui dėl siūlomų finansuoti PĮP sąrašo, nurodydama:

39.1. PĮP Pareiškėją (-us), Pareiškėjo (-ų) juridinio asmens kodą, Projekto įgyvendinti siūlomą skirti finansavimo sumą visam Projekto įgyvendinimo laikotarpiui ir jos paskirstymą pagal Projekto įgyvendinimo metus;

39.2. sąrašą rezervinių Projektų, kurie galėtų būti finansuojami, jei Pareiškėjas, kurio Projektas yra finansuojamų Projektų sąrašė, atsisakytų sudaryti Projekto sutartį, ar Projektų įgyvendinimo eigoje susidarytų sutaupyti lėšų;

39.3. siūlomų nefinansuoti PĮP sąrašą (jeigu vertinimo metu PĮP surinko mažiau nei 7 balus arba PĮP nurodytos Projektų veiklos ir (arba) išlaidos nėra tinkamos finansuoti pagal Aprašo 24 punkto nuostatas).

40. Centro direktorius įsakymu patvirtina Komisijos siūlomų ir nesiūlomų finansuoti PĮP sąrašą ir teikia Ministerijai ne vėliau nei kitą dieną, kai gautas Komisijos protokolinis siūlymas.

41. PĮP, pateikti kitu būdu, nei nurodytas Apraše, arba vėliau, nei Kvietime nustatytas terminas, nevertinami.

42. Konkursui pasibaigus, pateikti PĮP saugomi 5 (penkerius) metus po Projektų įgyvendinimo pabaigos.

TREČIASIS SKIRSNIS

SPRENDIMO DĖL PROJEKTŲ FINANSAVIMO PRIĖMIMAS IR PROJEKTO SUTARTIES SUDARYMAS

43. Sprendimą dėl Projektų finansavimo priima Ministerija, atsižvelgdama į Centro pateiktą siūlomų finansuoti PĮP sąrašą, jis tvirtinamas švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu, kuriame nurodoma:

43.1. teisinis pagrindas finansuoti Projektą (-us);

43.2. finansuojamų Projektų sąrašas (nurodant Projekto pavadinimą, Pareiškėjo pavadinimą, juridinio asmens kodą, Projekto finansavimo šaltinį, Projektui įgyvendinti skiriamą finansavimo sumą visam Projekto įgyvendinimo laikotarpiui ir jos paskirstymą pagal Projekto įgyvendinimo metus);

43.3. sąrašas rezervinių Projektų, kurie galėtų būti finansuojami, jei Pareiškėjas, kurio Projektas yra finansuojamų Projektų sąrašė, atsisakytų sudaryti Projekto sutartį, ar per Projektų įgyvendinimo eigą susidarytų sutaupyti lėšų (nurodant Projekto pavadinimą, Pareiškėjo pavadinimą, juridinio asmens kodą);

43.4. nefinansuojamas Projektas arba nefinansuojamų Projektų sąrašas (nurodant Projekto pavadinimą, Pareiškėjo pavadinimą, juridinio asmens kodą);

43.5. sprendimo dėl Projektų finansavimo apskundimo tvarka.

44. Informacija apie Ministerijos sprendimą dėl Projektų finansavimo per 2 (dvi) darbo dienas nuo Ministerijos sprendimo dėl Projektų finansavimo priėmimo dienos siunčiama Pareiškėjui.

45. Ministerija su Pareiškėju, kurio Projektui skirtas finansavimas, sudaro Projekto sutartį pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą pavyzdinę Projekto sutarties formą, kurioje nurodo Projektui įgyvendinti skiriamą finansavimo sumą visam Projekto įgyvendinimo laikotarpiui ir jos paskirstymą pagal Projekto įgyvendinimo metus. 2023 m. nurodomos Projektui skiriamos lėšos, o 2024 m. ir 2025 m. – planuojamos skirti lėšos, kurių sumą kiekvienais kalendoriniais metais iki einamųjų metų vasario 1 d. tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras ir kurios gali keistis atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Ministerijai Pažangos priemonės veiklai numatytus valstybės biudžeto asignavimus. Sudarius Projekto sutartį Pareiškėjas tampa Projekto vykdytoju.

46. Jeigu Pareiškėjas atsisako sudaryti Projekto sutartį arba nepasirašo Projekto sutarties per nustatytą Projekto sutarties pasirašymo terminą, švietimo, mokslo ir sporto ministras gali priimti sprendimą dėl finansavimo skyrimo Projektui, kuris buvo įtrauktas į rezervinių Projektų sąrašą.

47. Projekto sutartis su Pareiškėju sudaroma Projekto įgyvendinimo laikotarpiui 2023–2025 metams. Projektų įgyvendinimo pradžia – ne vėliau kaip 2023 m. rugsėjo 1 d., o pabaiga – ne vėliau kaip 2025 m. rugpjūčio 31 d.

48. Projektui įgyvendinti skirtos valstybės biudžeto lėšos turi būti naudojamos tik Projekto sutartyje nurodytu laikotarpiu.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS IR STEBĖSENA

49. Projektų vykdytojai Projektui įgyvendinti skirtas ir pervestas, tačiau nepanaudotas valstybės biudžeto lėšas arba netinkamai panaudotas lėšas už atitinkamus Projekto įgyvendinimo metus privalo gražinti į Projekto sutartyje nurodytą Ministerijos sąskaitą Projekto sutartyje nustatytais terminais, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 30 d.

50. Projekto vykdytojas Projekto sutartyje nustatytais terminais privalo teikti Projekto sutartyje nurodytas ataskaitas ir kitus dokumentus:

50.1. Ministerijos Finansinės apskaitos skyriui – lėšų panaudojimo ataskaitą, parengtą pagal Pavyzdinę lėšų panaudojimo ataskaitos formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-75 „Dėl Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos lėšų planavimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“, už kiekvieną ketvirtį ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 10 dienos;

50.2. Ministerijos Bendrojo ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriui – pavedimo įvykdymo ataskaitą, parengtą pagal Pavyzdinę pavedimo įvykdymo ataskaitos formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-75 „Dėl Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos lėšų planavimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“, kartą per metus ne vėliau kaip iki kitų metų sausio 20 d.;

50.3. kitus lėšų naudojimo kontrolei užtikrinti būtinus dokumentus, jei tai nustatoma Projekto sutartyje.

51. Projektui finansuoti skirtas valstybės biudžeto lėšas Projekto vykdytojas Projekto partneriams skiria vadovaudamasis Biudžeto sandaros įstatymu ir kitais valstybės biudžeto lėšų naudojimą reglamentuojančiais teisės aktais.

52. Už informacijos ir su Projektu bei jo įgyvendinimu susijusių duomenų tikslumą, teisėtumą, gautų valstybės biudžeto lėšų finansinės apskaitos tvarkymą atsako Projekto vykdytojas.

Dokumentus, susijusius su Projektu bei jo įgyvendinimu (PĮP, finansinės apskaitos dokumentus, darbo užmokesčio, paslaugų pirkimo ir (ar) teikimo sutartis, ataskaitas ir kt.), Projekto vykdytojas privalo tvarkyti ir saugoti dokumentų tvarkymą ir saugojimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

53. Ministerija, Centras ir Komisija neprisiima atsakomybės, jei dėl PĮP nurodytų klaidingų kontaktinių duomenų (adreso, telefono, elektroninio pašto adreso ir kt.) Projekto vykdytojo nepasiekia laiškai arba negalima susisiekti kitu būdu.

54. Visa informacija apie Konkursą, Projektus teikiama Ministerijos interneto svetainėje <https://smsm.lrv.lt> ir (arba) Centro interneto svetainėje <https://lisc.lt>.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55. Įgyvendinant Apraše nustatytus ugdymo organizavimo Atvirosiose klasėse modelius, Centro pasitelkta mokslininkų grupė, bendradarbiaudama su PĮP įgyvendinančiomis mokyklomis, renka duomenis rekomendacijoms Ministerijai ugdymo organizavimo Atvirosiose klasėse modeliams tobulinti. Taip siekiama įvertinti taikomų modelių privalumus ir trūkumus ir rasti efektyviausiai veikiančią modelį.

56. Pareiškėjų pagal šį Aprašą pateiktuose dokumentuose nurodyti fizinių asmenų asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir duomenų valdytojų patvirtintais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą. Dokumentai ir juose pateikti asmens duomenys tvarkomi ir saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo, kitų dokumentų valdymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Asmens duomenų tvarkymo tikslas – susisiekti su pareiškėju atliekant paraiškų vertinimą, projektų atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.
